2024/2354

10.10.2024

UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2024/2354

z 11. apríla 2024

o absolutóriu za plnenie rozpočtu agentúr Európskej únie za rozpočtový rok 2022: výkonnosť, finančné riadenie a kontrola

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu agentúr Európskej únie za rozpočtový rok 2022,

— so zreteľom na správu Komisie o opatreniach prijatých v nadväznosti na udelenie absolutória za rozpočtový rok 2021 (COM(2023)0384),

— so zreteľom na výročnú správu Dvora audítorov o agentúrach EÚ za rozpočtový rok 2022 spolu s odpoveďami agentúr ([1]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 ([2]), a najmä na jeho články 68 a 70,

— so zreteľom na delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/715 z 18. decembra 2018 o rámcovom nariadení o rozpočtových pravidlách pre subjekty zriadené podľa ZFEÚ a Zmluvy o Euratome a uvedené v článku 70 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ([3]), a najmä na jeho článok 105,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci a stanovisko Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0118/2024),

A. keďže toto uznesenie obsahuje pre každý subjekt podľa článku 70 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutí o absolutóriu podľa článku 262 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 a článku 3 prílohy V k rokovaciemu poriadku Európskeho parlamentu;

B. keďže toto uznesenie obsahuje pre Zásobovaciu agentúru Euratomu aj poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolutóriu podľa článku 262 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 a článku 3 prílohy V k rokovaciemu poriadku Európskeho parlamentu;

C. keďže agentúry Únie by sa mali zamerať na úlohy s jasnou európskou pridanou hodnotou a organizovanie takýchto úloh by sa malo optimalizovať, aby sa zabránilo prekrývaniu, a to v najlepšom záujme daňovníkov Únie;

D. keďže v súvislosti s postupom udeľovania absolutória sa orgán udeľujúci absolutórium zameriava na zdôraznenie zásadného významu posilnenia demokratickej legitímnosti inštitúcií Únie; keďže to zahŕňa zvýšenie transparentnosti a zodpovednosti, ako aj vykonávanie zostavovania rozpočtu na základe výkonnosti a zabezpečenie dobrej správy ľudských zdrojov;

([1]) Ú. v. EÚ C/2023/594, 27.10.2023.
([2]) Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1.
([3]) Ú. v. EÚ L 122, 10.5.2019, s. 1.

1. konštatuje, že rozpočet 33 decentralizovaných agentúr Únie na rok 2022 predstavoval spolu približne 3 471 miliónov EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch, čo v porovnaní s rokom 2021 predstavuje nárast o 8,2 %, a 3 035 miliónov EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch, čo v porovnaní s rokom 2021 predstavuje pokles o 1,78 %; okrem toho konštatuje, že zo sumy 3 035 miliónov EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch bolo približne 2 781 miliónov EUR financovaných zo všeobecného rozpočtu Únie, čo predstavuje 74,85 % celkového financovania agentúr v roku 2022 (v porovnaní so 77,27 % v roku 2021); berie takisto na vedomie, že približne 935 miliónov EUR bolo financovaných z poplatkov a platieb a z priamych príspevkov zúčastnených krajín (nárast o 28,23 % v porovnaní s rokom 2021);

2. konštatuje, že celkový konečný rozpočet na rok 2022 (po opravných rozpočtoch) všetkých decentralizovaných agentúr Únie bol približne o 16 % vyšší ako v roku 2021, pričom miera inflácie v Únii dosiahla v októbri 2022 až 11,5 %; v tejto súvislosti konštatuje, že nárast rozpočtu niektorých agentúr od roku 2021 do roku 2022 bol výrazný a predstavoval viac ako + 60 % (v prípade agentúr ENISA, eu-LISA, EFCA), približne 30 % alebo viac (v prípade agentúr ELA, EEA, Frontex) a viac ako + 20 % (v prípade agentúr EUSPA, EUAA);

3. berie na vedomie záver Európskeho dvora audítorov (ďalej len „Dvor audítorov“) vo výročnej správe o agentúrach Únie za rozpočtový rok 2022 (ďalej len „správa Dvora audítorov“), že audit ročnej účtovnej závierky agentúr za rozpočtový rok končiaci sa 31. decembra 2022 mal menej pozitívne výsledky ako v predchádzajúcom roku (2021), pričom hlavným zdrojom neoprávnených platieb zostali nedostatky v postupoch verejného obstarávania;

Hlavné riziká podľa Dvora audítorov

4. konštatuje zo správy Dvora audítorov, že celkové riziko pre spoľahlivosť účtovných závierok agentúr, ktoré sa zostavujú na základe účtovných pravidiel schválených účtovníkom Komisie a na základe medzinárodných účtovných štandardov, považuje za všeobecne nízke, ako to bolo v roku 2021;

5. zdôrazňuje, že Dvor audítorov sa podľa vyjadrenia vo svojej správe domnieva, že pokiaľ ide o zákonnosť a správnosť príjmov súvisiacich s účtovnými závierkami agentúr, celkové riziko je nízke pre väčšinu agentúr a stredné pre sčasti samofinancované agentúry, v prípade ktorých sa na výber poplatkov a iných príspevkov na príjmy vzťahujú osobitné nariadenia podobne ako v roku 2021;

6. konštatuje, že podľa Dvora audítorov je riziko týkajúce sa zákonnosti a správnosti platieb súvisiacich s účtovnými závierkami agentúr celkovo stredné, pričom v konkrétnych rozpočtových hlavách sa pohybuje od nízkeho až po vysoké; konštatuje, že podľa Dvora audítorov je riziko v prípade hlavy I (výdavky na zamestnancov) vo všeobecnosti nízke, v prípade hlavy II (administratívne výdavky) stredné a v prípade hlavy III (operačné výdavky) nízke až vysoké v závislosti od danej agentúry a povahy jej operačných výdavkov; poukazuje na to, že podľa Dvora audítorov je riziko v prípade hlavy III podobné ako v prípade hlavy II, ale keďže v hlave III ide o oveľa vyššie sumy, vplyv sa považuje za vyšší;

7. so znepokojením konštatuje, že Dvor audítorov piaty rok po sebe považuje riziko pre správne finančné riadenie za stredné, predovšetkým v súvislosti s postupmi verejného obstarávania, pri ktorých sa nezabezpečilo, aby sa dosiahol čo najlepší pomer ceny a kvality; ďalej konštatuje, že verejné finančné prostriedky sa musia vždy využívať účinne a s ohľadom na záujmy daňových poplatníkov;

8. konštatuje, že Dvor audítorov považuje riziko pre rozpočtové riadenie za nízke, pričom audit Dvora audítorov poukázal na vysoký objem prenesených viazaných rozpočtových prostriedkov, ktoré však boli podľa Dvora audítorov odôvodnené viacročným charakterom operácií alebo dôvodmi mimo kontroly agentúr; vyzýva agentúry, aby posilnili svoje rozpočtové riadenie a finančné plánovanie stanovením ambicióznych finančných kľúčových ukazovateľov výkonnosti a aktívnym monitorovaním finančnej a rozpočtovej výkonnosti počas celého roka s cieľom zachovať prenesené rozpočtové prostriedky v prijateľnom percentuálnom podiele;

9. pripomína, že v roku 2020 Dvor audítorov pilotne zaviedol automatizované audítorské postupy v oblasti auditu účtov niekoľkých výkonných agentúr; konštatuje, že v roku 2021 Dvor audítorov rozšíril používanie týchto postupov na všetky agentúry, avšak v prípade decentralizovaných agentúr uplatnil len desať postupov týkajúcich sa platov; uznáva odhodlanie Dvora audítorov rozšíriť používanie technológie digitálneho auditu na ďalšie oblasti a všetky agentúry; v tejto súvislosti víta pilotný projekt, ktorý Dvor audítorov spustil v roku 2022 s cieľom digitalizovať aspekty auditu verejného obstarávania agentúr; vyzýva Dvor audítorov, aby naďalej informoval orgán udeľujúci absolutórium o výsledku tohto pilotného projektu;

10. víta skutočnosť, že Dvor audítorov vyhlásil, že vo väčšine prípadov (67 zo 121 pripomienok, ktoré neboli ku koncu roka 2021 ukončené) agentúry prijali nápravné opatrenia na riešenie pripomienok z predchádzajúcich rokov auditu; so znepokojením ale poukazuje na nárast počtu pozorovaní z predchádzajúcich rokov, ktoré zostali na konci roka otvorené, a to zo 48 v roku 2021 na 54 v roku 2022; vyzýva všetky príslušné agentúry, aby určili vhodné nápravné opatrenia a pokračovali v úsilí nadviazať na prebiehajúce alebo nevyriešené pripomienky Dvora audítorov;

Rozpočtové a finančné riadenie

11. s uspokojením zdôrazňuje, že podľa správy Dvora audítorov bol vydaný audítorský výrok bez výhrad k spoľahlivosti účtovnej závierky všetkých agentúr; okrem toho poznamenáva, že Dvor audítorov vydal audítorský výrok bez výhrad k zákonnosti a správnosti príjmov súvisiacich s účtovnými závierkami všetkých agentúr; poznamenáva, že Dvor audítorov vydal audítorský výrok bez výhrad k zákonnosti a správnosti platieb súvisiacich s účtovnými závierkami všetkých agentúr, s výnimkou štyroch agentúr: Prekladateľského strediska pre orgány Európskej únie (CdT), Agentúry pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva (CEPOL), Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC) a Agentúry pre prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (eu-LISA); so znepokojením konštatuje, že Dvor audítorov vydal stanoviská s výhradami z dôvodu nesúladu výdavkov vo výške 1,3 milióna EUR (v prípade CdT), 4,26 milióna EUR (v prípade CEPOL), 0,6 milióna EUR (v prípade ECDC), na základe ktorých Dvor audítorov odhadol celkovú výšku nesúladu výdavkov, ktorá predstavuje 2,8 % celkových platobných rozpočtových prostriedkov dostupných v roku 2022, a 17,8 milióna EUR (v prípade eu-LISA);

12. konštatuje, že pokiaľ ide o spoľahlivosť účtov, Dvor audítorov vydal bod „zdôraznenie tejto záležitosti“ pre Európsku agentúru pre lieky (EMA), Železničnú agentúru Európskej únie (ERA), Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA), Agentúru Európskej únie pre azyl (EUAA), Agentúru Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (Eurojust), agentúru eu-LISA, Európsku agentúru pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex); konštatuje, že odsek „zdôraznenie tejto záležitosti“ pre agentúru EMA súvisel s pretrvávajúcou otázkou týkajúcou sa nájomnej zmluvy na jej bývalé priestory v Londýne, ktorá trvá do roku 2039, bez rezervy na predčasné ukončenie a s potenciálnymi záväzkami odhadovanými na 366 miliónov EUR k 31. decembru 2022, ako aj s neistotou týkajúcou sa finančných výsledkov konečnej materskej spoločnosti podnájomníka týchto priestorov; je si vedomý toho, že 11. januára 2024 Výbor Európskeho parlamentu pre rozpočet usporiadal výmenu názorov s týmto orgánom o možnej zmene zmluvy o podnájme bývalých priestorov agentúry EMA v Londýne; konštatuje, že odsek „zdôraznenie tejto záležitosti“ pre agentúru ERA a Eurojust súvisel so zavedením nového rozpočtového, účtovného a finančného systému (SUMMA) ako pilotného projektu pre Komisiu; konštatuje, že bod „zdôraznenie tejto záležitosti“ pre agentúru EUAA sa týkal vplyvu ruskej nezákonnej a nevyprovokovanej útočnej vojny proti Ukrajine na jej činnosti; konštatuje, že bod „zdôraznenie tejto záležitosti“ pre agentúru eu-LISA súvisel s oneskorením pri zavádzaní systému vstup/výstup a súvisiacim vplyvom na činnosť agentúry eu-LISA; konštatuje, že bod „zdôraznenie tejto záležitosti“ pre agentúru Frontex súvisel so skutočnosťou, že jej účtovný systém nebol potvrdený už druhý rok po sebe, ako aj s nesprávnym výpočtom príspevkov od krajín schengenského priestoru, ktoré nie sú členmi EÚ, pričom do rozpočtu agentúry Frontex odviedli za rok 2022 o 3,2 milióna EUR menej, ako mali; poznamenáva, že bod „zdôraznenie tejto záležitosti“ pre orgán ESMA sa týkal neistoty súvisiacej s výsledkom súdneho sporu a podľa správy Dvora audítorov sa tento bod v plnom rozsahu vzťahuje aj na zákonnosť a správnosť platieb ESMA;

13. berie na vedomie opakovanú pripomienku Dvora audítorov týkajúcu sa príspevkov krajín pridružených k schengenskému priestoru, že vzhľadom na rôzne metódy výpočtu príspevkov v dohodách vzniká riziko, že tieto dohody o príspevku sa nebudú plniť správne; berie na vedomie správu Dvora audítorov, v ktorej vyzýva agentúry EUAA a Frontex, aby v spolupráci s Komisiou objasnili právny základ pre výpočet príspevkov krajín pridružených k schengenskému priestoru do rozpočtov týchto agentúr, v prípade potreby opätovným prerokovaním dohôd s krajinami pridruženými k schengenskému priestoru, aby ich príspevky správne odrážali veľkosť hospodárstiev týchto krajín v porovnaní s veľkosťou hospodárstva Únie; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby sa touto otázkou zaoberala pri nadchádzajúcich rokovaniach s krajinami pridruženými k schengenskému priestoru o nových dohodách, ktoré sa budú týkať účasti týchto krajín na práci agentúr EUAA a Frontex s cieľom zabezpečiť v nich väčšiu jasnosť;

14. so znepokojením berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov týkajúce sa nedostatkov súvisiacich s rôznymi aspektmi rozpočtového hospodárenia, ako sú nadmerné úrovne prenesených rozpočtových prostriedkov, vysoká miera oneskorených platieb a problémy súvisiace s poplatkami/príjmami v prípade 16 agentúr; berie na vedomie najmä pripomienku Dvora audítorov týkajúcu sa štrukturálnych a opakovaných vysokých prenosov v prípade piatich agentúr (ACER, EFCA, ELA, eu-LISA a FRA); pripomína svoju výzvu na dodržiavanie rozpočtovej zásady ročnej platnosti rozpočtu; opakuje odporúčanie Dvora audítorov, aby príslušné agentúry ďalej zlepšovali svoje rozpočtové plánovanie a cykly plnenia rozpočtu s cieľom zabrániť nadmerným oneskoreniam pri realizácii pracovných programov alebo plánov verejného obstarávania; víta opatrenia, ktoré v roku 2022 začalo realizovať niekoľko agentúr (napr. ACER, eu-LISA a FRA) a ktoré sú zamerané na zlepšenie ich cyklov plánovania a plnenia rozpočtu;

15. napriek tomu pripomína, že v niektorých prípadoch je vysoká miera prenesených rozpočtových prostriedkov spôsobená aj faktormi, ktoré sú mimo kontroly agentúr, napríklad povahou ich činností, ktoré sa vykonávajú v období viacerých rokov, alebo potrebou obrátiť sa z dôvodu nedostatočného počtu zamestnancov na externých dodávateľov v obdobiach, ktoré presahujú rozpočtový rok;

16. zo správy Dvora audítorov berie na vedomie pripomienku, že v roku 2022 viaceré agentúry (napr. ECDC a Europol) zahrnuli do svojich platieb príjemcom grantov vrátenie dane z pridanej hodnoty (DPH) spojené s nárokovanými nákladmi, čím porušili článok 186 ods. 4 nariadenia o rozpočtových pravidlách, pretože podľa názoru Dvora audítorov boli príjemcovia orgánmi verejnej moci v rámci činností orgánu verejnej moci, a preto nemali nárok na vrátenie DPH; berie na vedomie argumenty príslušných agentúr, prečo sa v tejto otázke odlišujú od stanoviska Súdneho dvora; opakuje odporúčanie Dvora audítorov agentúram, aby riadili granty zabezpečením dodržiavania platných pravidiel, najmä pokiaľ ide o vrátenie DPH príjemcom, ktorí sú orgánmi verejnej moci; vyzýva sieť agentúr Európskej únie, aby dosiahla spoločnú dohodu o vrátení DPH v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách;

17. pripomína, že je dôležité nadviazať a udržiavať aktívny dialóg medzi Komisiou a agentúrami o prideľovaní primeraných zdrojov a štruktúre príslušných plánov pracovných miest, najmä pokiaľ ide o platovú triedu, v ktorej sa prideľujú pracovné miesta;

Výkonnosť

18. poznamenáva, že všetky agentúry používajú rôzne systémy kľúčových ukazovateľov výkonnosti (KPI), plánovaných výstupov alebo strategických cieľov stanovených ako súčasť merania výkonnosti; zdôrazňuje, že sieť EUAN by mohla agentúram pomôcť využívať spoločný systém kľúčových ukazovateľov výkonnosti; konštatuje, že v prípade 15 agentúr miera plnenia ich ročného pracovného programu presiahla 95 %, zatiaľ čo v prípade 14 agentúr bola táto miera v roku 2022 nižšia ako 95 %; pripomína svoju výzvu pre všetky agentúry, aby orgánu udeľujúcemu absolutórium predložili správu o miere plnenia svojich ročných pracovných programov ako konsolidovaný údaj vyjadrený v percentách; oceňuje splnené kľúčové ukazovatele výkonnosti agentúr a skutočnosť, že agentúry upozornili na opatrenia, ktoré môžu zlepšiť efektívnosť a účinnosť práce agentúr; vyzýva však agentúry, aby vzali na vedomie ukazovatele, ktoré sa zatiaľ nedosiahli alebo pri ktorých plnení zaostávajú; nabáda agentúry, aby využívali zariadenia siete EUAN na zlepšenie dosahovania týchto ukazovateľov;

19. berie na vedomie úspechy a výsledky všetkých agentúr v roku 2022, ktorý bol prvým rokom nevyprovokovanej a neoprávnenej ruskej útočnej vojny proti Ukrajine; v tejto súvislosti oceňuje rýchle opatrenia, ktoré prijali agentúry v rôznych oblastiach, ako sú spravodlivosť a vnútorné veci (napr. EUAA, Frontex, Europol, FRA), dohľad nad finančnými systémami (napr. ESMA), bezpečnosť a obrana (napr. EASA) a zamestnanosť, sociálne veci a začlenenie (napr. Eurofound), a to napriek výzvam, ktoré predstavuje nielen nezákonná vojna na Ukrajine, ale aj rekordne vysoká miera inflácie v celej Únii a energetická kríza;

20. zdôrazňuje cennú úlohu agentúr Únie, ktoré pomáhajú inštitúciám Únie navrhovať a vykonávať politiky Únie a vykonávať osobitné technické, vedecké, operačné a riadiace úlohy, ako aj výskum založený na dôkazoch; v tejto súvislosti opätovne zdôrazňuje potrebu vybaviť agentúry – na úrovni zodpovedajúcej prideleným úlohám –počtom zamestnancov, ktorí sú zamestnaní stabilne a majú dostatočné materiálne zdroje; opakuje preto, že treba zabezpečiť primerané ľudské a finančné zdroje, ktoré im umožnia pokračovať vo vykonávaní svojich pracovných programov s veľmi vysokou mierou dokončenia činností;

21. zdôrazňuje dôležitú úlohu agentúr EÚ v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí (ďalej len „SVV“), ktoré sú nevyhnutné na plnenie politík Únie, a dôležitú podporu, ktorú poskytujú inštitúciám a orgánom Únie a členským štátom v odvetviach základných práv, bezpečnosti a spravodlivosti vykonávaním operačných, analytických, riadiacich a monitorovacích úloh; preto opakuje, že agentúram v oblasti SVV treba zabezpečiť primerané finančné a ľudské zdroje;

22. oceňuje vysokokvalitnú prácu, ktorú vykonávajú agentúry pôsobiace v oblasti zamestnanosti, sociálnych vecí a začlenenia (Cedefop, Eurofound, EU-OSHA, ETF a ELA); pripomína osobitné mandáty týchto agentúr a osobitné zloženie ich správnych rád na tripartitnom základe, a teda vrátane zástupcov vnútroštátnych orgánov a sociálnych partnerov; uznáva, že správne rady prostredníctvom svojich členov zabezpečujú potrebné zosúladenie medzi prácou agentúr a potrebami a prioritami zainteresovaných strán; s uspokojením berie na vedomie zavedenie hybridných schôdzí a používanie písomných postupov, ktoré prispievajú k zníženiu nákladov na osobné stretnutia;

23. zdôrazňuje, že agentúry sú najkvalifikovanejšie na posudzovanie využívania zdrojov s cieľom realizovať svoje ročné pracovné programy a účinne vykonávať svoje mandáty; zdôrazňuje, že v záujme správneho prideľovania zdrojov je potrebné, aby agentúry navzájom spolupracovali; zdôrazňuje, že agentúry zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore správnych projektov, napr. v súlade s Európskou zelenou dohodou, Európskym pilierom sociálnych práv alebo Novým paktom Únie o migrácii a azyle;

24. víta spoluprácu a koordináciu práce medzi agentúrami, ktoré pôsobia v tej istej oblasti, ako sú európske orgány dohľadu (ESA), agentúry SVV, agentúry v oblasti zamestnanosti, sociálnych vecí a začlenenia, ako aj iné, ale aj prierezovú spoluprácu medzi agentúrami z rôznych oblastí politiky;

25. so znepokojením berie na vedomie, že v správe Dvora audítorov sú zverejnené informácie dvoch agentúr (EUAA a EUSPA), ktoré informujú o vplyve nevyprovokovanej a nečestnej útočnej vojny proti Ukrajine na ich činnosť; v tejto súvislosti berie na vedomie zvýšený dopyt po pomoci zo strany členských štátov, ktoré prijímajú utečencov z Ukrajiny, a prerušenie používania ruských nosných rakiet Sojuz pre satelity Galileo;

Efektívnosť a prínos

26. vyzýva agentúry, aby pokračovali v rozvíjaní synergií (v oblastiach, ako sú ľudské zdroje, verejné obstarávanie, digitalizácia, správa budov, IT služby a kybernetická bezpečnosť), ako aj v spolupráci a výmene osvedčených postupov s ostatnými agentúrami Únie s cieľom zvýšiť efektívnosť, najmä vzhľadom na vplyv vojny na Ukrajine a inflačné tlaky; vyzýva všetky agentúry, aby zaviedli systém a kritériá na objektívne a podrobné monitorovanie a podávali orgánu udeľujúcemu absolutórium správy o medziročnom vývoji ziskov a/alebo úspor, ktoré agentúry zaznamenali z hľadiska času, zamestnancov, spotrebovanej energie atď.; vyzýva všetky agentúry, aby koordinovali svoju činnosť, a to aj so sieťou EUAN, s cieľom určiť a používať spoločný nástroj, ktorý by umožnil porovnateľné vykazovanie takýchto ziskov/úspor;

27. trvá na tom, že sieť EUAN zohráva dôležitú úlohu pri rozvoji synergií, a to aj preto, že pomáha agentúram optimalizovať využívanie ich rozpočtov prostredníctvom koordinácie okrem iného spoločných postupov verejného obstarávania, partnerstiev, prehodnotenia priorít a zníženia nákladov; v tejto súvislosti oceňuje prácu desiatich tematických podsietí siete EUAN; ďalej pripomína, že spoločné iniciatívy spájajú rôzne perspektívy, znižujú duplicitu úsilia, zlepšujú vzdelávanie a posilňujú vzťahy medzi účastníkmi; nabáda sieť EUAN, aby posilnila svoju úlohu koordinácie a navrhla viac spoločných nástrojov, ktoré môžu agentúram pomôcť;

28. víta horizontálny audit Dvora audítorov, ktorý poskytuje analýzu reakcií agentúr na klimatickú a energetickú krízu a spôsobu, akým agentúry informovali o svojej klimatickej a energetickej výkonnosti; na základe správy Dvora audítorov a odpovedí agentúr na písomné otázky Európskeho parlamentu konštatuje, že na konci roku 2022 bolo 10 agentúr (6 v roku 2021) certifikovaných v rámci schémy EMAS (schéma pre environmentálne manažérstvo a audit) a 22 agentúr nebolo certifikovaných v rámci schémy EMAS (z toho v prípade 15 agentúr prebiehal proces certifikácie v rámci schémy EMAS); vyzýva všetky príslušné agentúry, aby urýchlili proces získania registrácie v EMAS;

29. s uznaním konštatuje, že všetky agentúry v rôznej miere zaviedli opatrenia s cieľom znížiť svoj vplyv na životné prostredie a pozitívne prispieť k udržateľnému rozvoju; oceňuje agentúry (napr. ACER), ktoré oficiálne prijali (a zaviedli) ekologický akčný plán; opakuje svoje odporúčanie, aby všetky agentúry prijali viacročné akčné plány, ktoré budú obsahovať záväzky týkajúce sa zníženia emisií uhlíka, ktoré možno dosiahnuť okrem iného využívaním udržateľných budov a pracovných priestorov, optimalizáciou spotreby energie, podporou nízkouhlíkových spôsobov dopravy, využívaním hybridných pracovných metód, uprednostňovaním nákupu udržateľných výrobkov a služieb; vyzýva všetky agentúry, aby pri hľadaní nových kancelárskych priestorov zohľadnili environmentálne aspekty; opätovne zdôrazňuje potenciálnu úlohu siete EUAN v tejto súvislosti pri poskytovaní pomoci agentúram prostredníctvom vypracovania viacročného akčného plánu, ktorý má k dispozícii na tento účel;

30. víta skutočnosť, že 19 z 33 decentralizovaných agentúr zaviedlo podnikové plány na zlepšenie energetickej efektívnosti a klimatickej neutrality; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že na základe správy Dvora audítorov 14 z 33 decentralizovaných agentúr ešte nezaviedlo žiadne podnikové plány na zlepšenie energetickej efektívnosti a klimatickej neutrality svojich operácií; konštatuje, že v roku 2022 žiadna agentúra nezverejnila správu o udržateľnosti, pričom Cedefop, EIT a Eurofound to plánujú urobiť do roku 2024; v tejto súvislosti opakuje odporúčanie Dvora audítorov a naliehа na všetky agentúry, aby zlepšili svoju klimatickú neutralitu a energetickú efektívnosť prostredníctvom aktualizovaných podnikových plánov, v ktorých sa stanovujú jasne definované, kvantifikované východiskové hodnoty a ciele na zníženie uhlíkovej stopy a spotreby energie, ako aj aby podávali správy o svojej klimatickej, energetickej a environmentálnej výkonnosti prostredníctvom zverejňovania správ o udržateľnosti alebo environmentálnych vyhlásení;

31. pripomína dôležitosť zvýšenia úrovne digitalizácie agentúr, pokiaľ ide o ich vnútornú prevádzku a riadenie, ako aj postupy, s cieľom prejsť na bezpapierové procesy; konštatuje, že tento pozitívny vývoj má vplyv na nákladovú účinnosť; s potešením konštatuje, že v roku 2022 sa dosiahol ďalší pokrok, pokiaľ ide o digitalizáciu a optimalizáciu ich pracovných tokov a postupov, najmä v oblasti ľudských zdrojov a postupov verejného obstarávania; vyzýva všetky agentúry, aby prijali a zaviedli softvér zdokonaleného kvalifikovaného podpisu a kvalifikovaného elektronického podpisu na získavanie súhlasov a podpisov od interných aj externých protistrán v dokumentoch týkajúcich sa obstarávania a zmluvných dokumentov; žiada sieť EUAN, aby podporovala všetky iniciatívy na urýchlenie tohto procesu digitalizácie a aby orgánu udeľujúcemu absolutórium naďalej podávala správy o pokroku dosiahnutom v otázkach digitalizácie;

32. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila lepšie využívanie odborných znalostí agentúr v príslušných oblastiach politiky, napríklad pokiaľ ide o vypracúvanie správ a štúdií, vykonávanie výskumu a prieskumov, čo môže umožniť efektívnejšie využívanie rozpočtových zdrojov Únie v porovnaní s alternatívnymi riešeniami; v tejto súvislosti zdôrazňuje nevyužitý potenciál agentúr pôsobiacich v oblasti zamestnanosti, sociálnych vecí a začlenenia pri poskytovaní konkrétnych, relevantných informácií a produktov rovnakej kvality ako externí konzultanti, ak to ich mandáty umožňujú;

Personálna politika

33. konštatuje, že 33 decentralizovaných agentúr v roku 2022 oznámilo, že v nich pracovalo spolu 10 146 zamestnancov vrátane úradníkov, dočasných zamestnancov, zmluvných zamestnancov a vyslaných národných expertov (v porovnaní s 9 631 v roku 2021), čo v porovnaní s rokom 2021 predstavuje nárast o 5,34 %; konštatuje zo správy dvora audítorov, že väčšiu časť nárastu počtu zamestnancov zamestnaných od roku 2021 možno pripísať pokračujúcemu rozvoju nedávno zriadených agentúr (napr. ELA) a rastu agentúr, ktorým boli pridelené nové úlohy (EFCA, EUAA a Frontex); vyjadruje uznanie agentúram (EIGE a EUSPA), ktoré v roku 2022 dosiahli 100 % mieru plnenia svojho plánu pracovných miest;

34. konštatuje, že v roku 2022 boli v piatich agentúrach zaznamenané prípady vyhorenia (celkovo 16) a v 19 agentúrach niekoľko zamestnancov pracovalo nadčas (13 v roku 2021); zdôrazňuje, že nie všetky prípady vyhorenia sú oficiálne zaznamenané; konštatuje najmä, že vysoký počet zamestnancov využil nadčasy v úrade EFSA (81 % zamestnancov) a nadácii Eurofound (97 % zamestnancov);

35. so znepokojením konštatuje, že v roku 2022 bola miera fluktuácie zamestnancov vyššia ako 5 % v 15 z 33 agentúr, pričom v štyroch z nich presiahla 10 %; chváli agentúry (napr. EBA) za cielené opatrenia, ktoré prijali s cieľom zabrániť vysokej miere fluktuácie zamestnancov; zdôrazňuje, že je dôležité, aby všetky agentúry zaviedli opatrenia na zlepšenie riadenia a udržania talentov; počíta s tým, že sieť EUAN bude fórom pre svoje členské agentúry, pokiaľ ide o výmenu osvedčených postupov a, ak je to možné, spojenie síl v tejto oblasti;

36. konštatuje, že geografická vyváženosť zamestnancov decentralizovaných agentúr Únie zodpovedá viac počtu obyvateľov členských štátov vyjadrenému ako percentuálny podiel EÚ27 ako geografická vyváženosť zamestnancov Komisie; vyjadruje poľutovanie nad nedostatočným zastúpením siedmich členských štátov, nadmerným zastúpením 17 členských štátov a približnou rovnováhou v prípade troch členských štátov; pripomína, že agentúry musia prijať konkrétne opatrenia na zlepšenie geografickej rovnováhy; berie na vedomie, že podľa štúdie s názvom Využívanie zmluvných zamestnancov v decentralizovaných agentúrach uverejnenej 15. mája 2023 (ďalej len „štúdia“) môže mať finančná atraktívnosť pracovných miest zmluvných zamestnancov v rôznych regiónoch vplyv na geografickú rôznorodosť uchádzačov;

37. zdôrazňuje, že geografická rovnováha je stále problémom pre niekoľko agentúr, v ktorých značný podiel zamestnancov tvoria štátni príslušníci členského štátu, v ktorom agentúry sídlia, napr. BEREC (58 % Lotyšov), Cedefop (47 % Grékov), EFSA (49 % Talianov), EU-OSHA (46 % Španielov); uznáva, že agentúry využívajú výberové konania založené na zásluhách, pričom pri rovnakých zásluhách by agentúry uprednostnili nedostatočne zastúpené štátne príslušnosti; vyzýva agentúry, aby prijali potrebné opatrenia na dosiahnutie vyváženého a spravodlivého geografického zastúpenia;

38. uznáva, že prilákanie talentov a zabezpečenie geograficky rozmanitej pracovnej sily súvisí s individuálnymi špecifikami agentúr (napr. lokalita, infraštruktúra, školstvo, oblasť politiky), ako aj s vonkajšími obmedzujúcimi faktormi (napr. konkurencia so súkromným sektorom, neistota pracovných miest v dôsledku krátkodobých zmlúv, nízke korekčné koeficienty); s uznaním berie na vedomie následnú správu siete EUAN k absolutóriu za rok 2021, opatrenia, ktoré prijala sieť EUAN na odstránenie nedostatočnej atraktívnosti a zlepšenie reprezentatívnosti zamestnancov agentúr z hľadiska veku, pohlavia a geografického pôvodu;

39. so znepokojením berie na vedomie pripomienky zo správy Dvora audítorov k nedostatkom týkajúcim sa príspevkov pre vyslaných národných expertov, grantov na stáže a postupov prijímania zamestnancov a konštatuje, že Dvor audítorov vzniesol osem pripomienok, z ktorých tri sa týkali neoprávnených platieb; vyzýva príslušné agentúry, aby zlepšili svoje predbežné kontroly, aby sa platby uskutočňovali na základe dokladov a platných predpisov;

40. konštatuje mierne zlepšenie rodového rozdelenia v roku 2022 v porovnaní s rokom 2021 na úrovni vyššieho a stredného manažmentu, kde je 66,59 % mužov a 33,41 % žien (68 % a 32 % v roku 2021), a v rámci členov správnej rady, kde je 60,33 % mužov a 39,67 % žien (62 % a 38 % v roku 2021); konštatuje, že rodová rovnováha zaznamenaná v prípade zamestnancov sa celkovo zhoršila: 54,26 % mužov a 46,74 % žien (50,3 % a 49,7 % v roku 2021); vyzýva agentúry, aby ďalej pracovali na zlepšení vyváženého zastúpenia mužov a žien vo vyššom manažmente; opätovne vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pri nominovaní a vymenúvaní členov manažmentu alebo správnych rád dodržiavali rodovú rovnováhu; opätovne pripomína ambíciu agentúr zosúladiť sa s cieľom Komisie dosiahnuť do konca roka 2024 vyvážené zastúpenie mužov a žien na úrovni 50 % na všetkých úrovniach riadenia;

41. konštatuje, že všetky agentúry zaviedli opatrenia na zlepšenie dobrých podmienok zamestnancov na pracovisku a rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom; konštatuje, že počet a vplyv takýchto opatrení sa v jednotlivých agentúrach značne líši a že zrejme neexistuje spoločný referenčný rámec pre všetky agentúry; vyzýva sieť EUAN, aby v tejto súvislosti koordinovala úsilie o vytvorenie spoločného referenčného rámca; s uspokojením konštatuje, že prevažná väčšina agentúr zaviedla opatrenia na začlenenie osôb so zdravotným postihnutím, pričom tieto opatrenia siahajú od fyzických úprav, ako je sprístupnenie budov pre vozičkárov a inštalácia rámp na hlavných prístupových miestach, až po úpravy pracovných miest zamestnancov, osobitné pracovné podmienky pre zamestnancov so zdravotným postihnutím a poskytovanie osobitného vybavenia na základe individuálnych potrieb; okrem toho víta ďalšie opatrenia, ktoré zahŕňajú začlenenie inkluzívnych postupov do politík v oblasti ľudských zdrojov, ako je napríklad podpora prihlášok uchádzačov so zdravotným postihnutím, zabezpečenie nediskriminačných postupov náboru v prípade zdravotného postihnutia, poskytovanie školení pre zamestnancov ľudských zdrojov a výberové komisie o otázkach rozmanitosti a inklúzie a poskytovanie usmernení o odhaľovaní a potláčaní nevedomých predsudkov; vyzýva agentúry s väčším rozpočtom, aby primerane zohľadnili svoje investície do opatrení na začlenenie osôb so zdravotným postihnutím a na zlepšenie pracovnej pohody zamestnancov a rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom;

42. konštatuje, že 17 agentúr už prijalo Chartu rozmanitosti a začlenenia, ktorú schválila pracovná skupina (WGDI) venujúca sa otázkam v oblasti rozmanitosti a začlenenia; vyzýva ostatné agentúry, aby túto chartu bezodkladne prijali; víta aktívny vývoj pracovnej skupiny (WGDI), ktorá sa venuje otázkam rozmanitosti a začlenenia a ktorú vytvorila sieť EUAN; v tejto súvislosti s uznaním berie na vedomie rôzne aktivity a podujatia, ktoré organizuje sieť EUAN v roku 2022, ako napríklad: – online prednášky na tému „Nová definícia líderstva – Ženy na čele agentúr EÚ“, „Prekonanie vodcovskej kultúry alfa: ako sa každý môže stať úspešným lídrom“, a pri príležitosti Medzinárodného dňa osôb so zdravotným postihnutím na tému „Hľadanie našej sily v zraniteľnosti“; – ocenenia siete EUAN pre rozmanitosť a začlenenie, ktoré budú odmenou za administratívne a personálne iniciatívy, ktoré podporujú informovanosť a implementáciu postupov v oblasti rozmanitosti a začlenenia, ktoré sa v súčasnosti uplatňujú v agentúrach; vyzýva sieť EUAN, aby poskytla orgánu udeľujúcemu absolutórium výsledky prieskumu o rozmanitosti a začlenení medzi zamestnancami agentúr; vyzýva sieť EUAN, aby o dosiahnutom pokroku v záležitostiach týkajúcich sa rozmanitosti a začlenenia naďalej informovala orgán udeľujúci absolutórium;

43. pripomína, že je dôležité vypracovať dlhodobú politiku ľudských zdrojov v oblasti rovnováhy pracovného a súkromného života, celoživotného poradenstva a ponuky špecifických možností odbornej prípravy na kariérny rozvoj, rodovej rovnováhy na všetkých personálnych úrovniach, telepráce, práva na odpojenie, zlepšenia geografickej rovnováhy na zabezpečenie primeraného zastúpenia zo všetkých členských štátov a náboru a integrácie osôb so zdravotným postihnutím, ako aj podpory rovnakého zaobchádzania s nimi a ich príležitostí;

44. konštatuje, že všetky agentúry zaviedli pre všetkých svojich zamestnancov politiku a opatrenia na predchádzanie obťažovaniu a boj proti nemu, pričom niektoré agentúry zaviedli osobitné opatrenia (napr. školenia, osvetu alebo odborné poradenstvo) pre vyšší a stredný manažment; ďalej konštatuje, že osem agentúr oznámilo, že v roku 2022 prebiehalo alebo sa uzavrelo 23 prípadov obťažovania; konštatuje, že v niektorých agentúrach (napr. ECDC, ENISA, EUAA) sa pri postupoch týkajúcich sa zamestnancov (napr. prípady obťažovania) vyžaduje podpora externých advokátskych kancelárií špecializovaných na právo verejnej služby Únie (služobný poriadok Únie), a to aj v prípade, že agentúry majú vlastné oddelenie/útvar právnych služieb; zo správy siete EUAN o následných opatreniach v súvislosti s udelením absolutória za rok 2021 vyplýva, že vo väčšine prípadov agentúry nečelili žiadnym prípadom obťažovania, pri ktorých by museli požiadať o podporu externé právne firmy alebo poradcov;

45. konštatuje, že Najvyšší súd Litvy vo svojom rozhodnutí z 23. februára 2022 potvrdil rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-948/19, v ktorom sa dočasní agentúrni zamestnanci pre agentúry Únie považovali za súčasť rozsahu pôsobnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/104/ES ([4]); vyzýva všetky agentúry, aby uprednostňovali stálych zamestnancov pred externými konzultantmi s cieľom zaručiť vysokokvalitné pracovné podmienky a zabrániť strate znalostí a skúseností;

46. pripomína, že v súlade so služobným poriadkom Únie môžu z celkového počtu zamestnancov decentralizovaných agentúr tvoriť až 65 % zmluvní zamestnanci, čo je ustanovenie, ktorého cieľom je flexibilita; v tejto súvislosti na základe výmeny názorov vyjadrených počas verejného vypočutia (s názvom Personálne a iné zdroje v agentúrach, orgánoch a spoločných podnikoch Únie, ďalej len „verejné vypočutie“), ktoré sa konalo v Európskom parlamente 27. júna 2023, ako aj na základe štúdie konštatuje, že jednotné postupy Komisie na určenie počtu príslušných zamestnancov neponechávajú žiadnu flexibilitu pri prijímaní príslušných zamestnancov na základe posúdenia pracovného zaťaženia v súlade s mandátom agentúr a obmedzujú ich schopnosť pružne sa prispôsobovať vznikajúcim potrebám; z verejného vypočutia tiež konštatuje, že náklady súvisiace s dočasnými službami zamestnancov, ktoré sa využívajú na riešenie krátkodobých obchodných potrieb a neprítomností, výrazne prevyšujú náklady spojené so zmluvnými zamestnancami, čo sa stáva výzvou vzhľadom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (Súdny dvor EÚ) z 11. novembra 2021 (vec C-948/19), ktorý zaväzuje agentúry dodržiavať zásadu rovnakej odmeny za rovnaké úlohy bez ohľadu na ich zmluvnú situáciu; pripomína svoju výzvu agentúram, aby čo najviac využívali stálych zamestnancov s cieľom zaručiť kvalitné pracovné podmienky a zabrániť strate znalostí a skúseností, a Komisiu, aby zabezpečila primerané prideľovanie ľudských zdrojov;

47. na základe štúdie konštatuje, že pokiaľ ide o zloženie pracovnej sily, počet zmluvných zamestnancov sa v posledných desiatich rokoch v decentralizovaných agentúrach zvyšoval, a to v absolútnom vyjadrení aj ako relatívny podiel na celkovej pracovnej sile: zo 17 % v roku 2012 na 21 % v roku 2021, zatiaľ čo počet zmluvných zamestnancov v kategórii IV zaznamenal v priebehu času najväčší nárast (s podielom až 46 % vo všetkých funkčných skupinách v roku 2019), čo potenciálne naznačuje, že agentúry môžu zamestnávať zmluvných zamestnancov na vykonávanie hlavných úloh v rámci mandátu agentúr; chápe, že zamestnávanie zmluvných zamestnancov ako neoddeliteľnej súčasti pracovnej sily pomáha agentúram riešiť vyčerpanie možností zvýšenia efektívnosti a zároveň sa prispôsobiť väčšiemu rozsahu povinností pri menšom počte pracovných miest; poukazuje však na skutočnosť, že rozdiely v typoch zmlúv na podobné úlohy majú významný vplyv na celkovú pracovnú skúsenosť zmluvných zamestnancov a ich motiváciu a vyššia rotácia zmluvných zamestnancov pracujúcich na špecializovanejších pozíciách by mohla predstavovať problém pre udržanie organizačných znalostí; okrem toho sa v štúdii poukazuje na rozdiely medzi platmi zmluvných zamestnancov a miestnymi platmi v jednotlivých členských štátoch, pričom v niektorých agentúrach (EEA, Eurofound, Europol) boli platy zmluvných zamestnancov všetkých funkčných skupín nižšie ako priemerné platy v členských štátoch (DK, IE, NL), zatiaľ čo platy zmluvných zamestnancov zamestnaných v iných agentúrach (napr. ENISA, EIGE) boli vyššie ako miestne platy (EL, LT); konštatuje, že proces prijímania zmluvných zamestnancov trvá od troch do deviatich mesiacov alebo dlhšie a rozdiely medzi platmi na rôznych pozíciách môžu ovplyvniť postupy prijímania zamestnancov a ich úspešnosť;

Prevencia, riešenie konfliktov záujmov a transparentnosť

48. konštatuje, že s výnimkou jednej agentúry majú všetky agentúry zavedenú politiku prevencie a riešenia konfliktov záujmov; víta opatrenia, ktoré prijala väčšina agentúr na posilnenie svojich vnútorných postupov a kontrol, ktoré sa týkajú potenciálnych situácií javu otáčavých dverí, a na zabezpečenie úplného súladu s platnými pravidlami stanovenými v služobnom poriadku Únie; zo správy siete EUAN o následných opatreniach v súvislosti s udelením absolutória za rok 2021 konštatuje, že členovia správnych rád agentúr pochádzajú vo väčšine prípadov z verejných inštitúcií na vnútroštátnej úrovni, čím sa potenciálny konflikt záujmov dostáva na relatívne nízku úroveň; z tej istej správy vyplýva, že členovia správnej rady sú väčšinou zodpovední za riadenie a dohľad (len vo veľmi malom počte prípadov prijímajú operatívne rozhodnutia), a ak títo členovia budú pracovať v regulovaných odvetviach, prijímajú sa voči nim určité reštriktívne opatrenia, pričom sa berie do úvahy, že títo členovia nemajú zákonnú povinnosť napr. požiadať o povolenie na prijatie do zamestnania; vyzýva sieť EUAN, aby Európskemu parlamentu poskytla vyčerpávajúci zoznam takýchto reštriktívnych opatrení, ktoré agentúry v praxi prijímajú; na záver štúdie konštatuje, že sa nezdá, že by zmluvní zamestnanci boli vystavení vyššiemu riziku prispievania k javu otáčavých dverí;

49. zo správy siete EUAN o následných opatreniach v súvislosti s udelením absolutória za rok 2021 konštatuje, že v niektorých prípadoch agentúry považujú mieru svojho vystavenia riziku konfliktu záujmov a lobistického tlaku za nízku vzhľadom na svoje poslanie, úlohy, ktoré vykonávajú, a prostredie a kontext, v ktorom pôsobia, čo má vplyv na ich úvahy o tom, do akej miery potrebujú protikorupčnú stratégiu, zatiaľ čo iné agentúry vzhľadom na svoje vyššie vystavenie takémuto riziku zaviedli plnohodnotné protikorupčné stratégie, v niektorých prípadoch vypracované spolu s úradom OLAF; v tejto súvislosti pripomína, že je potrebné pravidelne aktualizovať pravidlá o transparentnosti, nezlučiteľnosti, konfliktoch záujmov a situáciách javu otáčavých dverí, nezákonnom lobizme, ako aj o stratégiách boja proti podvodom; konštatuje, že zo správy agentúr o následných opatreniach v súvislosti s udelením absolutória za rok 2021 vyplýva, že väčšina agentúr neplánuje vypracovať internú protikorupčnú stratégiu, zatiaľ čo v prípade niektorých agentúr (napr. EBA, EIOPA) ich stratégie boja proti podvodom zahŕňajú protikorupčnú stratégiu;

([4]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/104/ES z 19. novembra 2008 o dočasnej agentúrnej práci (Ú. v. EÚ L 327, 5.12.2008, s. 9).

50. víta zverejnenie záznamov zo všetkých stretnutí zástupcov záujmových skupín, zainteresovaných strán a lobistov s agentúrami, ak sa takéto stretnutia uplatňujú; vyzýva agentúry (napr. EASA), ktoré ešte nezriadili webovú stránku na zverejňovanie takýchto stretnutí, aby tak bezodkladne urobili; poznamenáva, že niektoré agentúry (napr. BEREC, CEPOL, CdT, EU-OSHA) vzhľadom na povahu svojej činnosti neorganizujú stretnutia s lobistami;

51. konštatuje, že všetky agentúry požadujú od členov svojej správnej rady a vyššieho manažmentu vyhlásenia o záujmoch a že ich zverejňujú na svojom webovom sídle; ďalej konštatuje, že väčšina agentúr zverejňuje na svojich webových sídlach životopisy alebo stručný opis predchádzajúceho pôsobenia svojich členov správnej rady, riadiacich pracovníkov, externých odborníkov a interných odborníkov; zdôrazňuje, že v prípade niektorých agentúr (napr. Cedefop, EFSA, ELA, ENISA) nie sú zverejnené životopisy niektorých členov správnej rady a náhradníkov; vyzýva tieto agentúry, aby všetky tieto životopisy bezodkladne zverejnili na svojich webových sídlach;

52. zdôrazňuje, že väčšina agentúr uviedla, že v roku 2022 nemala prípady konfliktu záujmov, zatiaľ čo deväť agentúr takéto prípady nahlásilo; konštatuje, že vyšetrované prípady sa týkali bývalého zamestnania (ACER), neoznámenia finančných záujmov týkajúcich sa napr. prijatého honoráru alebo záujmu blízkeho rodinného príslušníka (EMA), postupov prijímania zamestnancov (EMSA), účasti členov správnej rady na postupoch týkajúcich sa zamestnancov (Eurojust) a zamestnania po odchode zo služby (Europol); oceňuje celkovú mieru uzavretia takýchto prípadov (19 uzavretých prípadov z 21 nahlásených a vyšetrovaných prípadov), pričom sa prijali opatrenia s cieľom zabrániť nepriaznivému vplyvu na záujmy týchto agentúr v roku 2022; opakuje, že je dôležité zaviesť spoľahlivé vnútorné pravidlá a rámce zamerané na predchádzanie akýmkoľvek javom obťažovania, konfliktu záujmov alebo javu otáčavých dverí, čím sa zabezpečia maximálne etické normy a zvýši dôvera verejnosti v inštitúcie Únie;

53. konštatuje, že všetky agentúry majú zavedené pravidlá pre oznamovanie protispoločenskej činnosti; konštatuje, že v roku 2022 bolo nahlásených a vyšetrovaných 52 prípadov oznamovania protispoločenskej činnosti, z ktorých bolo 47 ukončených (vrátane 37 prípadov oznamovania protispoločenskej činnosti prijatých agentúrou EMA) a dva prípady (Frontex) vyšetruje úrad OLAF; vyzýva všetky agentúry, aby zabezpečili zavedenie osobitných, bezpečných a účinných oznamovacích kanálov v súlade s príslušnými požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 ([5]) o oznamovaní protispoločenskej činnosti;

Verejné obstarávanie

54. s veľkým znepokojením konštatuje, že Dvor audítorov v roku 2022 zistil 48 nedostatkov vo verejnom obstarávaní (v porovnaní s 34 v roku 2021 a 18 v roku 2020) a že počet dotknutých agentúr sa zvyšuje, keďže v roku 2022 bolo 24 dotknutých agentúr (v porovnaní s 22 agentúrami v roku 2021 a 14 agentúrami v roku 2020); je znepokojený, že takéto nedostatky sú naďalej najväčším zdrojom neoprávnených platieb, ktoré vyplývajú z neoprávnených postupov verejného obstarávania oznámených buď v roku 2022, alebo v predchádzajúcich rokoch; opakuje odporúčanie Dvora audítorov, aby príslušné agentúry pri vykonávaní rámcových zmlúv používali len osobitné zmluvy na obstarávanie tovaru alebo služieb, na ktoré sa vzťahuje príslušná rámcová zmluva; ďalej opakuje odporúčanie Dvora audítorov, aby príslušné agentúry ďalej zlepšovali svoje postupy verejného obstarávania a zabezpečili úplný súlad s platnými pravidlami, a to aj pokiaľ ide o podmienky úpravy existujúcich zmlúv;

55. víta väčšie využívanie nástrojov elektronického verejného obstarávania agentúrami Únie; konštatuje, že najbežnejšími modulmi e-PRIOR, ktoré agentúry používajú, sú elektronické zadávanie zákaziek, elektronické predkladanie ponúk a elektronická fakturácia; okrem toho konštatuje, že v roku 2022 20 agentúr prijalo a zaviedlo nástroj na riadenie verejného obstarávania, sedem agentúr ho testovalo a 23 agentúr zaviedlo nástroje kvalifikovaného elektronického podpisu; vyzýva všetky agentúry, aby zaviedli tieto nástroje, ďalej pracovali na úplnej digitalizácii svojich procesov verejného obstarávania a informovali orgán udeľujúci absolutórium o pokroku v tejto oblasti;

56. pripomína, že vo všetkých postupoch verejného obstarávania je dôležité zabezpečiť spravodlivú hospodársku súťaž medzi uchádzačmi a obstarávať tovar a služby za najlepšiu cenu pri dodržiavaní zásad transparentnosti, proporcionality, rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie; vyzýva všetky agentúry, aby zaviedli IT nástroje elektronického obstarávania vyvinuté Komisiou; vyzýva všetky agentúry, aby ďalej zlepšovali svoje postupy verejného obstarávania a išli príkladom a využívali sociálnu doložku v existujúcej smernici EÚ o verejnom obstarávaní s cieľom zabezpečiť, aby hospodárske subjekty zapojené do verejného obstarávania dodržiavali všetky uplatniteľné povinnosti v oblasti environmentálneho, sociálneho a pracovného práva stanovené právom Únie, vnútroštátnym právom alebo kolektívnou zmluvou alebo platnými ustanoveniami medzinárodného environmentálneho, sociálneho alebo pracovného práva;

([5]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (Ú. v. EÚ L 305, 26.11.2019, s. 17).

Vnútorná kontrola

57. so znepokojením berie na vedomie zistenia Dvora audítorov v oblasti systémov riadenia a kontroly (okrem verejného obstarávania a ľudských zdrojov), kde boli v roku 2022 zistené nedostatky týkajúce sa nedostatočne kvalitných a neúplných údajov, výdavkov realizovaných bez riadneho delegovania právomoci povoľujúceho úradníka, chýbajúcich primeraných ex post/ex ante kontrol a nedostatkov v riadení príspevkov, grantov a záväzkov; konštatuje, že z celkového počtu 24 zistení v týchto oblastiach boli tri spojené s neoprávnenými platbami; dôrazne trvá na požiadavke účinných systémov riadenia a kontroly, aby sa predišlo takýmto nedostatkom; pripomína svoju výzvu na posilnenie systémov riadenia a kontroly s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie agentúr;

58. konštatuje, že na konci roka 2022 všetky agentúry oznámili, že zaviedli rámec vnútornej kontroly revidovaný výborom COSO a že uskutočnili každoročné posúdenie rámca vnútornej kontroly; pripomína svoju výzvu pre všetky agentúry, aby poskytovali minimálne výsledky hodnotenia na úrovni zložiek, nabáda však agentúry, aby podávali podrobnejšie správy, napríklad podľa zásady vnútornej kontroly;

59. konštatuje, že v roku 2022 bolo podľa správy Dvora audítorov týkajúcej sa následných opatrení v nadväznosti na pripomienky z predchádzajúcich rokov uzavretých 64 pripomienok a 57 pripomienok sa stále realizovalo alebo zostávalo nevyriešených; vyzýva agentúry, aby dôsledne vykonávali pripomienky a ďalej zlepšovali svoje rámce vnútornej kontroly; napokon konštatuje, že osem agentúr uviedlo, že v roku 2022 sa úrad OLAF zaoberal 23 prípadmi, pričom 11 z týchto prípadov bolo v tomto roku uzavretých;

Iné

60. víta ďalšie kroky, ktoré agentúry prijali v roku 2022 na posilnenie svojej kybernetickej bezpečnosti a ochrany digitálnych záznamov, ktoré majú v držbe; vyjadruje uznanie agentúram (ECDC, ECHA, EIGE, ENISA), ktoré prijali alebo aktualizovali svoje politiky kybernetickej a informačnej bezpečnosti vzhľadom na nariadenia Únie o kybernetickej a informačnej bezpečnosti v inštitúciách a orgánoch Únie; konštatuje, že niektoré agentúry (napr. CEPOL) ešte neprijali takéto politiky, pretože v ich pláne pracovných miest chýbajú pridelené pracovné miesta, ktoré by boli potrebné na vykonávanie týchto nariadení; vyzýva príslušné agentúry, aby čo najskôr našli dočasné riešenia (napríklad spoločné využívanie príslušných zdrojov s inými agentúrami) a našli cestu k trvalému riešeniu; žiada sieť EUAN, aby v tejto súvislosti uľahčila lepšiu výmenu informácií medzi agentúrami; vyzýva dotknuté agentúry, aby informovali orgán udeľujúci absolutórium o pokroku dosiahnutom v tejto veci;

61. berie na vedomie z výmeny názorov vyjadrených počas verejného vypočutia, že 1) kybernetické hrozby sa neustále zvyšujú a rozpočet agentúry ENISA by sa mal primerane zvýšiť, aj keď sa jej nezveria nové úlohy, ale len sa zvýši ich rozsah; 2) s aktmi Komisie o kybernetickej solidarite a kybernetickej odolnosti by agentúra ENISA dostala nové úlohy bez dodatočných zdrojov; 3) je veľmi dôležité, aby sa spolu s agentúrami prostredníctvom jasnej a transparentnej metódy vykonalo a formalizovalo posúdenie zdrojov potrebných v prípade posilnenia mandátov agentúr alebo rozšírenia ich pôsobnosti; vyzýva Komisiu, aby zohľadnila tieto aspekty, a pripomína, že pokiaľ ide o kybernetickú bezpečnosť, každá agentúra musí investovať, aby dodržala právne požiadavky;

62. víta kroky, ktoré agentúry podnikli s cieľom sprístupňovať a zverejňovať výsledky svojej práce prostredníctvom rôznych kanálov vrátane svojich webových sídel a sociálnych médií; vyzýva agentúry, aby pokračovali vo svojom úsilí oznamovať príslušné informácie o výkonnosti občanom Únie a širokej verejnosti jasným a prístupným jazykom, aby tak zabezpečili väčšiu transparentnosť a verejnú zodpovednosť lepším využívaním médií a kanálov sociálnych médií; očakáva, že agentúry orgánu udeľujúcemu absolutórium predložia správu v tejto súvislosti;

63. víta oznámenie Komisie s názvom Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ: výhľad na obdobie po roku 2030, ktorého cieľom je racionalizovať a zjednodušiť požiadavky na podávanie správ o 25 % pre každú z ekologických, digitálnych a hospodárskych tematických oblastí, a vyzýva agentúry Únie, aby zjednodušili svoje vnútorné postupy, a znížili tak zbytočné administratívne zaťaženie;

64. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto rozhodnutie agentúram, na ktoré sa vzťahuje tento postup udeľovania absolutória, Rade, Komisii a Dvoru audítorov a aby zabezpečila jeho uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie* (v sérii L).